

Berg, R. & Campart, M. (eds.). (1996). **Methods of art as paths to knowledge**. Lunds Universitets Skriftserie, 1.

Anmeldt af *Henrik Høgh-Olesen*, ph.d., adjunkt ved Psykologisk Institut, Århus.

Kunst, narrativitet og didaktik

Bogens kapitler er en række indslag fra en konference holdt ved Lunds Universitet i august 1995 omhandlende: "The Methods of Art and the Psychological Perspective".

L. Haikola indleder med nogle overordnede betragtninger over, hvordan den naturvidenskabelige tilgang har sat sig på vidensbegrebet i Vesten og nærmest taget patent på den "faktuelle sandhed", såvel som på de veje, ad hvilke denne skal søges. At kunsten ligeledes har sine veje og metoder til belysning af det værende og dermed er andet end blot endnu en sansepirrende adspredelsesform, har man stort set ikke forstået, og de mere kunstneriske former er derfor blevet negligeret, når sigtet har været erkendelse og didaktik.

Efter disse indledende betragtninger følger en artikel af Campart om Bions og Meltzers psykoanalytiske model for læringsprocessen og udviklingen af tankeprocesserne, primært forstået ud fra den rolle, som emotionerne spiller for barnets oplevelse af verden. Isoleret betragtet er det en udmærket oversigt, der her leveres: men hvad dette bidrag har med konferencens emne at gøre, er straks sværere at se!

Så er Camparts andet bidrag om narrative metoder i narkotika- og sundhedsundervisning mere relevant. Efter en gennemgang af den tidligere undervisning vedrørende stofproblemer fastslår det, at unge misbrugere ikke ændrer adfærd, fordi de får mere information omkring de stoffer, der omgiver dem. Det, de har brug for, er istedet at få mulighed for at reflektere over, hvad rusen egentlig betyder for dem, og hvorfor de benytter stimulanterne, og det kan de narrative tilgange give anledning til. Gennem fortællingens eksempel gøres problemet personligt, uden at den enkelte stigmatiseres, og ved at arbejde med de forskellige historier fascileres der såvel identifikation som selvrefleksion. Som læser får man øjnene op for den narrative tænknings muligheder; men man hører ikke nærmere om, *hvordan* formen skal benyttes, her er artiklen selv meget lidt didaktisk.

Maria Berg-Marklund forsøger i to artikler (den ene sammen med R. Berg) at advokere for brugen af billeder som en indgang til den intuitive tænkning - som en vej til forståelse af det indre emotionelle liv i en person og som et middel til transformation af fakta til viden eller *mening* på det personlige plan. Det er professor emeritus Sven Sandstrøms teori om "billeder som en visuel manifestation af intuitiv tænkning", der er udgangspunktet. Men er man, som anmelderen, ikke bekendt med denne teori, er det ikke nemt at overskue, hvad der foregår. Artiklen argumenterer ikke for synspunktet - præsenterer det blot, og de "billeder", der på en eller anden måde er udgangspunktet for det hele, omtales ét sted som "pictures", et andet som "images", hvilket jo unægteligt er noget andet, også selv om vore ydre billeder under tilegnelsesprocessen bliver til indre billeder. En af de konklusioner, der drages, er, at man som underviser skal præsentere: "meanings, reactions, opinions, conceptions and patterns in a perspicuous spatial form and not just verbally", og det er da uden tvivl sandt, selv om det nok er lettere sagt end gjort.

B. Brünning beskriver et lignende projekt, hvor hun i filosofiundervisningen af børn (hvor gamle de er?) lader disse tegne abstrakte begreber som fortid, nutid, fremtid, demokrati, magt og lykke, som en mere symboliserende og non-diskursiv vej til tilegnelse af disse begrebers indhold. De psykologiske fordele ved en sådan tilgang hører vi dog ikke nærmere om.

M.H. Williams' bidrag handler om at introducere Shakespeare for børn. Vi hører lidt om, hvordan dette kan gøres, men intet om hvorfor dette eventuelt kunne være en god idé, eller på hvilken måde Shakespeares temaer kunne tænke sig at influere på de formative processer (kognitivt og emotionelt), der udspiller sig i barnets eget liv.

L. Lindström belyser mere generelt, hvordan fortællingen kan være moralsk dannende. I fortællingen bliver "ordet til kød" - som det hedder i Bibelen - hvilket sjældent sker med teorier eller andre mere faktuelle og informative måder at præsentere viden på - og dermed bliver fortællingen en del af læseren. Historien løser måske ikke vore problemer, men den udvider den kontekst, på baggrund af hvilken vore vanskeligheder får mening - giver os flere scenarier at orientere os efter og dermed flere perspektiver på tilværelsen, hvilket ikke mindst er af betydning for folk, der skifter miljø.

Bogen slutter med en tekst af L.A. Gråhamn om det ydre rum som metafor for det indre, og hvordan man inden for et bredere vækstorienteret projekt kan konstruere ydre konkrete rum som intuitive spejlinger af ens indre.

Overordnet betragtet bærer bogen tydeligt præg af at være sammensat af conferenceoplæg. Man får det impressionistiske vue over et område med enkelte punktnedslag, men man savner den substantielt fordybende formidling af stoffet og den mere forpligtende refleksion over, hvilke psykologiske og pædagogiske processer, der faciliterer *hvordan* og *hvorfor* af de kunstneriske og narrative tilgange.